

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра **географії та природознавства**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Етногеографія народів світу

Освітня програма **Географія**

Спеціальність **106 Географія**

Галузь знань **10 Природничі науки**

Затверджено на засіданні
кафедри Протокол № _____ від
“ ” _____ 20 _____ р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу (зразок)
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Етногеографія народів світу
Освітня програма	Географія
Спеціальність	106 Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	4/8
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://cee.pnu.edu.ua/%d0%b2%d1%85%d1%96%d0%b4-2/

2. Опис дисципліни

Мета вивчення дисципліни: сформувати відповідні сучасному рівню етнографічні уявлення про етнічну картину світу. Під час вивчення курсу студенти повинні отримати знання про різноманіття етнічних культур, відмінності й особливості господарськокультурних груп, соціально-політичних структур, рас, релігій, вірувань і мов. Студенти повинні ознайомитися з основними напрямками етнічної історії народів світу, особливостями протікання етнокультурних і етнічних процесів. Курс «Етногеографія народів світу» повинен дає уявлення про етнографію як науку, її принципи, методи, джерела та історію наукового пізнання.

Завдання курсу:

методичні: - виробити вміння аналізувати різні господарсько-культурні типи, - з'ясувати і вміти порівнювати основні концептуальні напрямки в етнології; пізнавальні: - ознайомити студентів з теоретичними засадами курсу, етнічною історією народів Австралії, Океанії, Африки, Америки та Азії; - надати навички використання етнологічних знань як засобу пізнання основних законів етно- та культурогенезу;

практичні: - сформувати у студентів загальнокультурний та історичний погляд на сутність етносу та процеси етногенезу, - закріпити усвідомлення поняття про різноманітність та рівноцінність етнічних культур

Студенти повинні знати: • основні поняття і терміни, що використовуються при описі народів світу; • класифікації народів світу за расово-антропологічною, етно-лінгвістичною, релігійно-конфесійною, господарсько-культурною типологією; • особливості взаємодії людського суспільства з навколишнім природним середовищем на різних етапах історичного розвитку; • роль природно-географічних чинників в антропогенезі; • причини етнічної різноманітності світу. вміти: • розрізняти предмет вивчення етнографії; • виявляти закономірності розвитку

етнографічних досліджень; • визначати роль природно-географічних факторів у розвитку етносу; • виявляти вплив природних умов на особливості розселення та господарської діяльності людей; • визначати расовий, етнічний, лінгвістичний, релігійний склад населення світу; • аналізувати етнічні процеси у світі та в окремих регіонах і країнах; • правильно визначати місце того або іншого етносу в системах етнографічних класифікацій; • орієнтуватися в проблемах походження, історії, традицій культури і побуту народів світу; • засвоїти основні поняття у сфері антропогенезу, проблем фізичної антропології, етогенезу різних етносів; • мати чіткі уявлення про забезпечення етнографічних досліджень; • знати основні характеристики регіональних моделей етнічних культур; • орієнтуватися в сучасній етнографічній проблематиці. мати навички: • системно осмислювати етнічні дані; • визначати расові відмінності; • показувати на карті ареали рас, мовних сімей, відповідних господарсько-культурних типів; • бути готовими використовувати отримані знання в своїй професійній діяльності.

Компетентності:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації.
- Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані(у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати

Програмні результати навчання:

- Пояснювати особливості організації географічного простору.
- Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук.
- Розуміння обумовленості якості, рівня і способу життя людських спільнот особливостями просторової організації політичної, економічної, культурної та інших соціосфер.
- Застосовувати знання теоретичних і методологічних основ географічних наук для моніторингу і оцінки природних умов, порівняльно-географічного аналізу розвитку економіки, населення, соціальної сфери держав світу та України

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Теоретико-методологічні засади курсу	Ознайомитись з такими поняттями: Поняття, предмет, структура і завдання етнографії. Взаємозв'язок етнографії із суміжними дисциплінами	Питання тести
2.	Історія, джерела та методи етногеографії	Ознайомитись з такими поняттями: Історія етнографії. Джерела етнографії. Методи етнографічних досліджень.	Питання тести
3.	Класифікація етносів.	Ознайомитись з такими темами: Принципи класифікації. Географічна класифікація. Антропологічна класифікація. Лінгвістична класифікація. Господарськокультурна класифікація. Релігійно-конфесійна класифікація.	Питання тести
4.	Етноси Африки	Знати поняття: Географічна, антропологічна, етнолінгвістична класифікація народів Африки. Господарськокультурні типи та особливості матеріальної культури. Соціальна організація, сім'я та сімейношлюбні відносини. Загальний огляд традиційної духовної культури етносів Африки.	Питання тести
5.	Етноси Азії, Австралії та Океанії	Знати поняття: Південно-Західна Азія. Південна та ПівденноСхідна Азія. Східна Азія. Північна Азія. Центральна Азія. Етноси Австралії. Етноси Мікронезії. Етноси Меланезії. Етноси Полінезії.	Питання тести
6.	Етноси Європи	Ознайомитись з: Етнолінгвістичний та антропологічний склад населення Європи. Загальний огляд традиційної матеріальної культури народів Західної Європи. Особливості сімейно-шлюбних відносин народів регіону. Традиційні риси духовної культури.	Питання
7.	Етноси Америки	Знати поняття: Антропологічний, географічний та етнолінгвістичний поділ Америки. Господарсько-культурні типи доколумбової Америки. Держави доколумбової Америки.	Питання тести

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання	Система контролю знань
-----------------------------	------------------------

навчальної дисципліни	здійснюється через: форма контролю – залік: поточний контроль – 100 балів.
-----------------------	--

5. Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Поточний контроль	50
Лекція	
Практична робота	35
Самостійна робота	15
Підсумковий контроль	50
екзамен	50
Додаткові заохочувальні бали, які можуть доповнити оцінку до 100 балів	
Разом	100

Кількість балів	Вид навчальної роботи										
	Лекції 1-4	Лекції 5-8	Практичне заняття 1	Практичне заняття 2	Практичне заняття 3	Практичне заняття 4	Практичне заняття 5	Практичне заняття 6	Практичне заняття 7	Самостійна робота	
			5	5	5	5	5	5	5	5	15

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

- Усний контроль (в ході опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.);
- Письмовий контроль (контрольна робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.);

- Комбінований контроль;
- Тестовий контроль;
- Виконання і захист практичної роботи;
- Презентації
- Виконання і захист практичної роботи

Заохочувальні бали

1. Участь у дискусіях (до 1 бал),
2. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 10 балів)
3. Обговорення відповідей та оцінювання практичних робіт інших студентів (до 0,5 балів)
4. Участь у вебінарі чи прослуховування курсу за тематикою дисципліни (до 2 бали)
5. Участь у студентських наукових конкурсах та олімпіадах (до 10 балів)

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Кабінет, доступ до інтернету	Проектор, настінні карти, атласи, схеми
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Блій, Гарм де. Географія. Світи, регіони, концепти = Geography. Realms, Regions, and Concepts / Г. де Блій, Пітер Муллер, Олег Шаблій ; [пер. з англ.: Д. Олесевич та ін.]. – Київ: Либідь, 2004. – 738 с. 2. Дністрянський М.С. Д 54 Етнографія України: Навчальний посібник. – Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 232 с. 3. Кафарський В., Савчук Б. Етнологія. Підручник. Київ, 2006. 4. Надольська В. В. Загальна етнологія: понятійно-термінологічний апарат. Навч. посіб. Луцьк: Вежа-друк, 2012. 228 с. 5. Утвенко В. В. Етнологія: Навч. посіб. Київ: ВД «Персонал», 2017. 244 с. 6. Хоптяр Ю. А. Етнологія: Навч. посібник. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2008. 5. Юрій М. Ф. Етнологія: Навч. посібник. К., 2006. 7. Баран В. Д., Козак Д. Н., Терпиловський Р. П. Походження слов'ян. Київ: Наук. думка, 1991. 144 с. 8. Борисова О. В. Соціальна антропологія: підручник. Київ: Кондор, 2017. 412 с. 9. Бутинов Н. А. Народы Папуа-Новой Гвинея. СПб, 2000. 	

10. Дельеж, Р. Нариси з історії антропології: школи, автори, теорії. Київ: Києво-Могилянська акад., 2008. 259 с.
11. Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя: Тотемна система в Австралії. Київ, 2002.
12. Жук П. Етнополітична карта світу XXI століття: Методичний і предметний коментарі. Тернопіль: Мандрівець, 2000.
13. Леві-Строс К. Структурна антропологія. Київ, 2000.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Етнологічна термінологія. URL: <http://etno.us.org.ua/glossary/index.html> 20.
2. Етнографія та побут народів світу URL: <http://04.com.ua> 21. Центр етнографічних досліджень Індії. URL: <http://www.ncaiprc.org/census-ethnographicresearch-indian-country>
3. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. URL: <http://etno.kyiv.uar.net>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, вул. Галицька 201, кабінет 206, сайт: https://kgip.pnu.edu.ua/op-magistr-014-07/навчальний-план_середня-освіта_геогра-2/ електронна адреса: kgp@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Доц. Сливка Роман Радославович
Контактна інформація викладача	slyvkaromanrad@gmail.com

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії.</p> <p>Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.</p> <p>Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється</p>
--------------------------	---

	добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання пропусків занять відбувається кожного понеділка в 17.00
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Зниження бала на 0,5
Невідповідна поведінка під час заняття	Зниження бала на 0,5
Додаткові бали	Участь в наукових екскурсіях – 10 балів

Викладач _____